

Beregsomban felavatták Sütő Kálmán emléktábláját - „A rög az élettel összeforr”

[Kárpátalja](#) | 2020. 12. 16. – 19:54

Beregsomban felavatták Sütő Kálmán emléktábláját. Fotó: Kovács Elemér. Kárpátinfo hetilap

Most, 110 évvel a születése után és életének, irodalmi életművének ismeretében sokadszor van bátorságom megállapítani Kálmán bátyánk egykor volt személyiségének talán legnagyobb értékét: a mindennapi tetteiből és versvilágából sugárzó hűséget. Hűséget az ő szülőközegéhez, faluközösségéhez, nemzetéhez és az annál is tágasabb emberi közösség igazi érdekeinek képviseletéhez, hangzott el azon a Somban megtartott ünnepségen, amelyen felavatták Sütő Kálmán költő, kulturális szervező és a falu egykori bírójának emléktábláját, melynek domborművét Lengyel Tibor nyíregyházi szobrász készítette.

De ki is volt Sütő Kálmán? A leendő parasztköltő, író, aki 1910-ben született, a hat elemi elvégzése után földműves lett. Emellett versírással már ifjú korában próbálkozott. Az 1930-as években szervezője és vezetője a szülőfalujában működő Magyar Kultúregyletnak. Már 1936-ban sikerült kiadnia első verseskötetét *Lelkeket jöttem venni* címmel. 1940-ben három évre megválasztották a falu bírójának. 1945-ben szovjet hadifogságba került, ahonnan egy év

múlva szabadult. 1961-be Kacagó faluvégek, 1984-ben pedig S az életem most széjjel osztom címmel jelent meg verseskötete, a negyedik a Holdarcba nézve címmel látott napvilágot.

Az avatóünnepségen Popovics Nikoletta, a könyvtár vezetője köszöntötte az egybegyűlteket, s szólt Sütő Kálmán emberi és költői nagyságáról. Ezt követően Jenei Dávid tanuló előadásában Sütő Kálmán néhány verséből hallhattunk részleteket. Minden biztonnal emlékezetes marad ez a nap a község lakói számára, kezdte üdvözlő beszédét Békésiné dr. Lukács Angéla, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, aki nagyra értékelte azt, hogy a helybeliek híven őrzik a falu kiválóságainak emlékét, ragaszkodnak kultúrájukhoz, hagyományaikhoz, magyar identitásukhoz.

Dalmay Árpád, az emléktáblát ajándékozó Beregszászért Alapítvány kuratóriumának elnöke levélben köszöntötte az ünnepség résztvevőit. Sütő Kálmánt volt szerencsém személyesen is ismerni, többször találkoztam vele somi házában, áll a levélben. Nagy megtiszteltetésnek tekintetem, hogy az 1944-ben a szovjetek által megsemmisítésre ítélt és sok darabját elkobzott megsemmisített első verseskötete féltve őrzött példányát nekem ajándékozta és dedikálta. Alapítványunk elkészítette ennek hasonmását, amelyet most az érdeklődők a kezükbe vehetnek. E nagyszerű ember megérdemli, hogy emléke fennmaradjon akár évszázadok múlva is, amíg élnek magyarok Beregsomban, ebben a költőket termő faluban.

Nagy Zoltán Mihály József Attila-díjas író szintén levélben üzent. „Sütő Kálmán ahhoz az alkotó nemzedékhez tartozott, amelyik tudatában volt a kimondott és leírt szavak súlyának, felelősségének... A kétkezi és a szellemi munka szokatlan kettőssége tette lehetővé számára azt, hogy szűkebb közössége és az emberiség nagy problémáiról egyaránt hitelesen szóljon verseiben.”

Dupka György, az Együtt kárpátaljai irodalmi folyóirat kiadója a vidék magyar írórsadalmának köszöntését hozta el. Beszámolt azokról a jóízű beszélgetésekről, melyeket Sütő Kálmánnal folytatott, amikor fiatal költőtársaival együtt meglátogatta őt otthonában. A parasztköltő legnagyobb érdemének ma is azt tartja, hogy a csehszlovák uralom alá került, kisebbségbe kényszerített kárpátaljai magyarok közül az elsők között ocsúdott fel a Trianon által okozott traumából. Hitelesen és őszintén, művészi erővel ábrázolta az itt élők mindennapjait, élettérzéseit és vágyait. Jóleső érzés ma is arra gondolni, hogy egyengettük útját annak a folyamatnak, melynek végén az idős költő a Magyar Írószövetség tagja lett, mondta.

Halász László, a Beregszászi Járási Művelődési és Turisztikai Osztály vezetője elismeréssel szólt arról az elkötelezett magatartásról, melynek eredményeként a somiak egyedülálló módon ápolják településük nagyjainak emlékét. Idén, ha nem szól közbe a járványhelyzet, immáron tizenharmadik alkalommal került volna megrendezésre a Sütő Kálmán és Kecskés Béla szavalóverseny.

Az emléktábla leleplezése után a jelenlevők megtekintették a Somi Irodalmárok Emlékmúzeumát, melyet 2006-ban a MÉKK és az Együtt baráti köre, valamint Deme Ibolya, az akkori könyvtárvezető és a falu népe hozott létre. Ez Kárpátalja első ilyen jellegű intézménye, ahol a község szülötteinek – Sütő Kálmánnak, Kecskés Bélának, Balogh Baláznak, Somi Nagy Zoltánnak – munkásságához fűződő dokumentumait, tárgyi emlékeit őrzik.

Kovács Elemér